

54 m. 282, 2. XII 1966. a.

ESTONIA
Etendusest

EDUARD TUBINA

«KRATT» «ESTONIAS»

sele, miks ei võiks meie folkloorikogud, rikkamad ja süstematiseeritumad kui kusagil mujal, meie heliloojatele ja libretistidele sagedamini inspiratsiooni pakkuda?

Meeldiva vaheldusena «Estonia» laval väärtustavad etendust Mari-Liis

Eile avas dirigent Kirill Raudsepp partituuri ning 22 nasta järel kõlas «Estonias» Eduard Tubina sisutihhe draamailine ja rahvuslik muusika.

Mida öelda nähtu kohta? Viimasel ajal on kauniks kombeks kirjutada «esimeste muljete põhjal». Võetagu siis järgnevat tööpoolset muljetena, mitte retsensioonina. Sest teemist on balletiga, mis vajab asjalikku, läbikaalutud lähenemist.

Esimesel pilgul pakub etendus üllatavalt terviklikku, kui mitte harmoonilist pilti. Muusika, mis oma ekspressiivselt, mitmemõõtmeliselt stiihilalt meenutab veidi Stravinskit (ballett «Kevadpiha», näiteks), allutab vaataja nii, et libreto-sisuseletust poleks nagu tarviski. Muide, libreto, mille autoriks on helilooja abikaasa Elfriede Tubin, viib vägisi küsimu-

Küla dekoratsioonid ja kostüümid. Nad mõjuvad lavaliselt efektselt. Taluhooned, maastikud, taevas, mille taustal tegevus toimub; mitmed ruumi- ja koloriidilahendused, kompositsioonilised võtted viitavad varjamatult Kristjan Rauale, loovad kordumatu arhailise atmosfääri.

Koreograafia. Ballettmeister Enn Süve on seadnud eesmärgiks vältida eesti rahvatantsu sammustiiku tsiteerimist, esitleda lihtsat ja tuntuks uutest seostest ja varjunditest. Kuigi helilooja on leidnud balleti alusmotiive folkloorist, annab ballettmeister neile oma tõlgenduse (rahvatantsuline «Targa rehealune» jt.). Eriti õnnestunud selles mõttes on I vaatuse I pilt (tantsud «Hõbe» ja «Kuld»). Sageli unustatakse, et kaasaegne ballett ei pea põrmugi koosnema ainult tantsust

ja karaktereid ei pea avama ainult puhtantsuliste vahenditega. E. Süve rakendab julgelt ja ohtralt pantomiimilisi liikumisi, isegi «puhast» pantomiimi. Tema oskus vaadelda nähtusi groteskis välistab kahtlemata üleromantiseerimise ohud, seevastu paneb kartma aga karakterikadu, lõppkokkuvõttes — koreograafilist mõttevaesust. Kas ei kannatanud just selle all Sulase ja Peretütre duett II vaatuse I pildis?

Osatäitjatest rõõmustas Juta Lehiste plastiliselt terav, temperamentne ja hingetu Kratt. On ju Kratt oma peremehe kurjuse hüperbool. Endrik Kerge Peremeheena oli — nagu oodata — hästi liikuv, võljuduslik, ja joonistas loogiliselt lõpuni ahne Peremehe kuju. Peretütre ja Sulase partiid said korrektse esituse noortelt paljutootavatelt solistidelt Tatjana Maistelt ja Jüri Lassilt. Targana nägime Peeter Roosi ja Vanakurjana — David Suri. Olgu lisatud, et Krati osa on ette valmistanud veel Tiit Randviir ja Tamara Soone. Peremehe — Väino Aren, Peretütre — Olga Tšitserova, Sulase — Tiit Härm, Targa — Verner Loo ja Vanakurja — Herman Gorhohnikov.

Kindel on, et sündis hu-

Kratt — Jutta Lehiste

vitav ballett. Seepärast tahaks, et tee teatrisse võtaksid ette kõik, ka need, kes on tavaliselt balletist mööda kütnud!

M. MERILO